

Fàbrica tèxtil

El Pont de Vilomara i Rocafort

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Passatge Sant Joan, 22
Alçada: 189

Coordenades:

Latitud: 41.69926
Longitud: 1.86996
UTM Est (X): 405973
UTM Nord (Y): 4617003

Classificació

Número de fitxa 08182 - 303
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani
Segle XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: PGOU 1998
Número inventari Sí (IPA 34823)
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada
Titular: 6173101DG0167S0001XE
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dc., 15/08/2018 - 02:00

Descripció

Edifici fabril construït a mitjan del segle XIX. Es tracta d'una nau de planta rectangular amb la coberta a dos vessants i el carener perpendicular a la façana. És de planta baixa i pis, amb les obertures simètriques. Al seu voltant s'han anat annexant edificis adossats en funció de les necessitats del moment. Pel costat de la llera esquerra del riu es conserva la turbina i una xemeneia de maons, amb el canal que des de la resclosa conduïa l'aigua per proporcionar energia elèctrica a la fàbrica. Separada pel carrer principal del poble, hi ha a mà dreta, en direcció Rocafort una altra nau molt més petita amb la qual es comuniquen a partir d'un passadís exterior que travessa el carrer, i que està ubicat a la planta pis. Els murs estan arrebossats amb morter.

Observacions:

Actualment la fàbrica rep el nom de Kidam i funciona com a indústria de tints.

Història

L'evolució de la població al municipi del Pont de Vilomara, està estretament lligada a la vida fabril. Entre finals del segle XIX i principis del segle XX es construeixen dues fàbriques de filats i teixits de cotó conegudes amb el nom de "més amunt", propietat de la casa Jover i "més avall", propietat la casa Regordosa. Els antecedents s'han de buscar en les escoles de filadores que Carles III va ordenar crear l'any 1786. Una nota, citada per Miquel Ballbé parlant de les fàbriques diu: "En el mes d'agost, en el lloc de Mura, de Manresa, es troben dues escoles de filats de la llana establertes per en Miquel Vinyals i Francesc i Josep Galí. Despeses que corren al seu càrrec. Que el mateix any es crearen dues de noves a Talamanca i una altra a Rocafort. Especifica que la construcció de l'edifici per a l'escola de Rocafort va costar 570 lliures, moneda de Catalunya".

Els projectes de construcció de la primera fàbrica, "de més avall" van iniciar-se l'any 1841. Joan Bautista Vilaseca va fer un establiment en favor d'Antoni Jover i Sans i de Marià Regordosa i Casas, al Pla de Roques de Santa Magdalena, en els terrenys de l'Heretat del Pont i així poder construir una presa i un canal. El permís de construcció els va arribar un any després de l'Ajuntament de Manresa. Les obres comencen el 22 de gener de 1843. Per altra banda, durant l'any 1845 en plena construcció de la fàbrica, de dos edificis simètrics de dues plantes, separats per un mur mitger. Vilaseca, propietari de l'Heretat posa un plet que fa aturar les obres i que acabarà partint la propietat i la fàbrica. La primera, ubicada al nord tenia l'edifici amb el terreny del voltant. Anirà a parar a mans de l'Antoni Jover; la segona part de la fàbrica, ubicada a migdia, també tindrà una casa i un hort adquirit al sr. Isidre Payà. Això no obstant, els dos propietaris gaudiran a parts iguals l'aigua, el carcabà i el canal. A més a més a mitges hauran de construir de nou el pont del Pla de les Roques per a poder passar-hi un carro i una carretera per anar de Manresa fins a les fàbriques o mantenir la que ja existia.

L'any 1848 les màquines ja estaven en funcionament. La gent venia a treballar del mateix municipi i Rocafort, de Mura, Talamanca i Manresa.

El 17 de gener de 1902 una caldera de vapor de la fàbrica d'Antoni Jover, explota i hi moren dotze persones que estaven treballant ambdues fàbriques. Hi haurà més de quaranta ferits. L'explosió van ser tant gran que un noi que estava en aquells moments en el pati de la fàbrica Regordosa, va rebre l'impacte d'un maó i va morir a l'instant. Moren, Joan Clapers, Pere Casas, Manuel suñer, Enric Pla i Àngela Sellarés a la fàbrica Jover. Àngela i Antònia Musterni, Josefa Giralt, Àngela Ballbé, Maria Prunés, Francesca Caellas i Josefa Casablanca a la fàbrica Regordosa Hermanos.

El poble sencer i dels voltants es van abocar a prestar auxili a les famílies damnificades. Al març del mateix any, Pere Regalado Jover i Martínez va vendre la seva part a Romà Regordosa i Soldevila, propietari de la segona fàbrica.

El 24 d'octubre de 1928, es va produir un incendi, amb pèrdues molt importants. Els propietaris, llavors Torres-Regordosa i la casa arrendatària Indústries i Magatzems Jorba, S.A. després de passar un acord, la

reconstrueixen. Arribarà a tenir 150 teixidors i 8.500 pues de filatura de cotó.

Arribat l'any 1966 Romà Torres i Regordosa vend la totalitat a Indústries i Magatzems Jorba, de Manresa. L'any 1920 es construeix la fàbrica "Manufactures Quera S.A.", coneguda també amb el nom de "fàbrica nova", a la part alta del poble. Però malgrat donar feina a unes cent persones i amb més de 500 pues de cotó, la crisi tèxtil la va obligar a tancar al cap de dos anys.

Bibliografia

BALLBÉ i BOADA, Miquel (1998). El Pont de Vilomara i Rocafort. Aspectes històrics. Pàgs. 90 i 91. Ed. Centre d'Estudis del Bages.

GONZÁLEZ MORENO, A; CASTILLA, C i FERNANDEZ, A. (1995) Patrimoni: memòria o malson?. Memòries de 1990-1992. Diputació de Barcelona, Servei del Patrimoni Arquitectònic Local. Barcelona, pp. 85-97.

